Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2495/2025
11.09.2025. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић, Јасмине Симовић, Драгане Маринковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из села ..., Општина ..., чији је пуномоћник Игњат Спасић адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, Дирекција полиције, Координациона управа АП КИМ, ПУ за Приштину, чији је законски заступник Државно правобранилаштво из Београда, ради уплате доприноса за обавезно социјално осигурање, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 606/25 од 14.03.2025. године, на седници одржаној 11.09.2025. године, донео је

П Р Е С У Д У

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 606/25 од 14.03.2025. године.

ПРЕИНАЧУЈУ се пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 606/25 од 14.03.2025. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 547/24 од 14.11.2024. године, тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев за обавезивање тужене да Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање за тужиоца уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање на зараде досуђене правноснажном и извршном пресудом Првог основног суда у Београду П1 7792/21 од 09.05.2023. године, за период од 01.06.2013. до 31.12.2020. године, на месечне износе од: 42.601,44 динара за период почев од јуна 2013. закључно са децембром 2017. године, 48.861,58 динара за период од јануара 2018. закључно са децембром 2018. године, 51.079,13 динара за период почев од јануара 2019. закључно са октобром 2019. године, 55.676,25 динара за период од новембра 2019. закључно са децембром 2020. године и 10.000,00 динара за период од јуна 2013. закључно са септембром 2014. године, по стопама које су важиле на дан исплате неисплаћених зарада по означеној пресуди, као неоснован.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да накнади туженој трошкове целог поступка од 74.250,00 динара, у року од 15 дана од достављања преписа пресуде.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 606/25 од 14.03.2025. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног

суда у Београду П1 547/24 од 14.11.2024. године којом је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да уплати за тужиоца доприносе на рачун Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање за период од 01.06.2013. до 31.12.2020. године на зараде досуђене правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П1 7792/21 од 09.05.2023. године у месечним износима од по: 42.601,44 динара за период почев од јуна 2013. закључно са децембром 2017. године, 48.861,58 динара за период почев од јануара 2018. закључно са децембром 2018. године, 51.079,13 динара за период почев од јануара 2019. закључно са октобром 2019. године, 55.676,25 динара за период почев од новембра 2019. закључно са децембром 2020. године и 10.000,00 динара за период почев од јуна 2013. закључно са септембром 2014. године, по стопама које су важиле на дан неисплаћене зараде по означеној пресуди П1 7792/21 од 09.05.2023. године (став први изреке) и да му накнади трошкове парничног поступка од 108.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате (став други изреке). Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбе члана 404. Закона о парничном поступку (посебна ревизија).

Посебна ревизија је изузетно правно средство прописано одредбама члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20, 10/23; у даљем тексту: ЗПП) које се због погрешне примене материјалног права може изјавити против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом. О дозвољености посебне ревизије, сагласно одредбама наведеног и члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23), одлучује Врховни суд ценећи потребу одлучивања о том правном средству због разматрања правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, уједначавања судске праксе, или новог тумачења права.

По оцени Врховног суда, о посебној ревизији тужене у овом спору потребно је одлучивати пошто је у сличној чињеничној и правној ситуацији донето више пресуда којима је одбијен истоврсни тужбени захтев, због чега је одлучено као у првом ставу изреке, на основу члана 404. ЗПП.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у границама разлога прописаних одредбама члана 408. ЗПП, па је утврдио да је ревизија тужене основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, извршном пресудом Првог основног суда у Београду П1 7792/21 од 09.05.2023. године обавезана је тужена да исплати тужиоцу неисплаћену зараду за период од јуна 2012. закључно са децембром 2020. године. На досуђене износе зараде у означеном периоду тужена није уплатила за тужиоца доприносе за пензијско и инвалидско осигурање, нити су они били предмет тужбеног

захтева у тој парници. Тужба за уплату доприноса поднета је 07.02.2024. године. Тужена је истакла приговор застарелости тужиочевог потраживања.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом одредаба чл. 2, 3. и 51. ст. 1. и 2. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, чл. 105. став 1. и 2. и 164. Закона о раду и чл. 154. став 1. и 172. став 1. Закона о облигационим односима усвојили тужбени захтев. По становишту судова, тужиочево потраживање није застарело, јер су доприноси за обавезно социјално осигурање, сагласно члану 4. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, јавни приход под контролом и на располагању организација за обавезно социјално осигурање, и не исплаћују се запосленом већ фондовима у циљу обезбеђивања средстава за финансирање обавезног социјалног осигурања, тако да основ потраживања тужиоца у конкретном спору за уплату доприноса није накнада штете, већ законом установљена обавеза послодавца да уплати јавни приход, те се трогодишњи рок застарелости из члана 196, у вези са чланом 105. став 2. Закона о раду, у конкретном случају не може применити.

По налажењу Врховног суда, основани су наводи ревидента да је истакнути приговор застрелости оцењен погрешном применом материјалног права.

Доприноси који се плаћају из зараде, у смислу члана 105. став 2. Закона о раду, које је послодавац дужан да обрачуна и уплати у своје име а у корист запосленог саставни су део зараде и представљају потраживање запосленог из радног односа, који је по својој природи грађанско-правни, облигациони однос. Зато се на спорни однос странака у погледу застарелости потраживања доприноса за обавезно социјално осигурање (у конкретном случају за пензијско и инвалидско осигурање), као саставног дела зараде која је у утуженом периоду досуђена извршном пресудом Првог основног суда у Београду П1 7792/21 од 09.05.2023. године, примењује одредба члана 196. Закона о раду, у вези са чл. 360, 261. и 362. Закона о облигационим односима. На тај правни однос не може се применити одредба члана 114е Закона о пореском поступку и пореској администрација, којом је прописано да се одредбе тог закона о застарелости права на утврђење и наплату не примењују на доприносе на пензијско и инвалидско осигурање и доприносе за обавезно здравствено осигурање, јер се у конкретном случају не ради о пореском поступку и односу између пореске управе и пореског обвезника.

Плате се исплаћују, сагласно одредби члана 4. став 2. Закона о платама државних службеника и намештеника, у текућем месецу за претходни месец. Сва новчана потраживања из радног односа застаревају у року од три године од дана настанка обавезе, сагласно члану 196. Закона о раду.

Прецизна правила о застарелости потраживања, па и оних из радног односа, прописана су одредбама Закона о облигационим односима – ЗОО. Застарелошћу престаје право захтевати испуњење обавезе, а застарелост наступа кад протекне законом одређено време у коме је поверилац могао захтевати испуњење обавезе (члан 360. ст. 1. и 2). Застарелост почиње тећи првог дана после дана кад је поверилац (запослени) имао право да захтева испуњење обавезе (члан 361. став 1) и наступа кад истекне последњи дан законом одређеног времена (члан 362).

Следствено изложеном, обавеза тужене да у своје име и за рачун тужиоца уплати доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање настајала је истовремено са обавезом да тужиоцу исплати плату за сваки месец у периоду од јуна 2013, закључно са децембром 2020. године, сагласно члану 51. став 2. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање. Испуњење обавезе тужене на уплату тих доприноса тужилац је могао да захтева првог дана после дана када је могао захтевати испуњење обавезе тужене на исплату плате. Тужилац је у парници коју је покренуо ради исплате плата у означеном временском периоду, окончаној правноснажном пресудом од 09.05.2023. године, пропустио да тражи и уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање на тражене и досуђене износе неплаћене плате. Како је до подношења тужбе у овом поступку (07.02.2024. године) протекао рок од три године из члана 196. Закона о раду, услед наступања застарелости, престало је право тужиоца да захтева од тужене испуњење обавезе уплате доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, те је његов тужбени захтев неоснован.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Одлука о трошковима целог поступка из трећег става изреке донета је на основу члана 165. став 2. у вези с чл. 153. став 1, 154, 162. и 163. ЗПП. Туженој су, у границама стављеног захтева, досуђени трошкови они трошкови чију је накнаду захтевала и у захтеваним износима, који се односе на састав жалбе у износу од 24.750,00 динара и ревизије у износу од 49.500,00 динара.

Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић,с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић